

14

કેટલું મોટું? કેટલું ભારે?

અધ્યયન નિષ્પત્તિ:

M505

એક પાત્રના ગુંજશના આધારે આપેલ પાત્રની ગુંજશનો અંદાજ જાણીતા એકમમાં કાઢે છે.

વિષયવસ્તુના મુદ્રા:

14.1

પ્રમાણિત એકમથી ધનફળ (કદ)નું માપન.

14.2

ધનફળના એકમની સમજ

14.3

વજનની સમજ

પૂર્વજ્ઞાન:

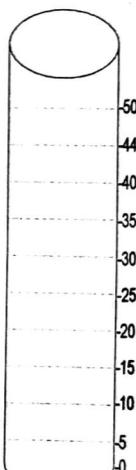
- ગુણાકાર, ભાગાકાર, સરવાળા, બાદબાકી
- પ્રવાહીના એકમોની સમજ
- વજનના એકમની સમજ

1 આદૃતિમાં દર્શાવ્યા મુજબના અંકિત નણાકાર પાત્રમાં એક લખોટી નાખતાં પાણી 5 મિલી લિંચે ચઢે છે. જ્યારે એક રૂપિયાના 8 સિક્કા નાખતાં પાણી 8 મિલી લિંચે ચઢે છે. તેના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(1) 7 લખોટીનું કદ (ધનફળ) કેટલું થાય?

$$\Rightarrow 1 \text{ લખોટી } \text{ નાખતાં } 5 \text{ મિલી લિંચે ચઢે } \text{ હાઠ } \\ \therefore 7 \text{ લખોટી } \text{ નાખતાં } (?) \quad " \quad " \\ = 7 \times 5 = 35 \text{ મિલી }$$

7 લખોટીનું કદ 35 મિલી થાય.

(2) 21 લખોટીનું કદ (ધનફળ) કેટલું થાય?

$$\Rightarrow 1 \text{ લખોટીનું } 5 \text{ મિલી } \\ \therefore 21 \text{ લખોટીનું } (?) \\ 21 \times 5 = 105 \text{ મિલી } \\ \rightarrow 21 \text{ લખોટીનું } 105 \text{ મિલી.}$$

(3) એક રૂપિયાના 20 સિક્કાનું કંડ (ધનફળ) કેટલું થાય?

$$1 \text{ રૂપિયાનું કંડ } 1 \text{ મિન્ડી}$$

$$\therefore 20 \text{ મિન્ડીનું કંડ } = (?)$$

$$20 \times 1 = 20 \text{ મિન્ડી}$$

$$\Rightarrow 20 \text{ મિન્ડીનું કંડ } = 20 \text{ મિન્ડી વાય.}$$

(4) જો 45 મિ.લી. પાણી ઊંચે ચક્કાયું હોય તો અંકિત નળાકારમાં કેટલી લખોટી નાખી હશે?

$$5 \text{ મિન્ડી } = 1 \text{ પાણી}^{1/2}$$

$$\therefore 45 \text{ મિન્ડી } = (?)$$

$$= \frac{45}{5} 9$$

$$= 9 \text{ લખોટી નાખી છારી.}$$

(5) જો 64 મિ.લી. પાણી ઊંચે ચક્કાયું હોય તો અંકિત નળાકારમાં કેટલા એક રૂપિયાના સિક્કા નાખ્યા હશે?

$$1 \text{ મિ.લી } = 1 \text{ મિન્ડી}^{1/2}$$

$$= 64 \text{ મિ.લી } = (?)$$

$$= \frac{64}{1}$$

$$= 64 \text{ મિન્ડી નાખ્યા છારી.}$$

(6) એક રૂપિયાના 18 સિક્કા અને 5 લખોટીનું કુલ ધનફળ કેટલું થશે?

$$\Rightarrow 1 \text{ મિન્ડી } = 1 \text{ મિન્ડીધનફળ}$$

$$\therefore 18 \text{ મિન્ડીનું } = (?) = 18 \times 1 = 18 \text{ મિ.લી}$$

$$\Rightarrow 1 \text{ લખોટીનું ધનફળ } = 5 \text{ મિ.લી}$$

$$\therefore 5 \text{ લખોટીનું ધનફળ } = 5+5 = 25 \text{ મિ.લી}$$

$$\text{જી } 18 \text{ મિન્ડી } \text{ અની } 5 \text{ લખોટીનું કુલ ધનફળ } = \\ = 18 + 25 \\ = 43 \text{ મિન્ડી.}$$

(7) જો ધનફળ 49 મિ.લી. હોય તો પાત્રમાં વધુમાં વધુ કુલ કેટલી લખોટી અને ઓછામાં ઓછા કેટલા સિક્કા નાખી શકાય?

$$5 \text{ મિ.લી} = 1 \text{ રૂપાઈ}$$

$$49 \text{ મિ.લી} = (?)$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ \overline{)45} \\ -45 \\ \hline 04 \end{array} = \frac{49}{5} = 9 \text{ રૂપાઈ } 4 \text{ પદ્ધી.}$$

\therefore 9 રૂપાઈ અની બીજામાં ચાંચા 4 સિક્કા નાખી શકાય.

(8) વધુમાં વધુ કેટલા સિક્કા અને કેટલી લખોટીનું ધનફળ 66 મિ.લી. થાય?

$$\rightarrow 1 \text{ મિ.લી} = 1 \text{ રૂપાઈ}$$

$\therefore 66 \text{ મિ.લી} \text{ માં પદ્ધુમાં પદ્ધુ } 61 \text{ સિક્કા હએની } 1 \text{ રૂપાઈ સામાન્ય શકાય.}$

$$\underline{\text{કુલફળ}} = 66 - 61 = 5$$

$$= 1 \text{ રૂપાઈ} = 5 \text{ મિ.લી}$$

(9) વધુમાં વધુ કેટલા સિક્કા અને કેટલી લખોટીનું ધનફળ 79 મિ.લી. થાય?

$$1 \text{ મિ.લી} = 1 \text{ સિક્કા } (79 \text{ માંચા } 5 \text{ મિ.લી. બાદ } 74)$$

$$\therefore 79 - 5 = 74$$

= 74 સિક્કા પદ્ધુમાં પદ્ધુ અની 1 રૂપાઈ બીજામાં આંદોલા

(10) અંકિત નળાકારમાં 38 મિ.લી. પાણી ઉંચે ચડાવવા માટે વધુમાં વધુ કેટલા સિક્કા અને લખોટી નાખી શકાય?

$$1 \text{ મિ.લી} = 1 \text{ સિક્કા } (38 \text{ માં } 5 \text{ મિ.લી. બાદ } 33)$$

$$\therefore 38 - 5 = 33$$

તો પદ્ધુમાં પદ્ધુ 33 સિક્કા હાની 1 રૂપાઈ સામાન્ય શકાય.

2 નીચેની પ્રવૃત્તિ કરો અને તેની આકૃતિ દોરો.

11 એક દીવાસળીની પેટીની ઊંચાઈ તમારા કંપાસ બોક્સ જેટલી છે તો કેટલી દીવાસળીની પેટી કંપાસ બોક્સ જેટલી જગ્યા રેકે?

→ દીવાસળીની પદ્ધતિ ઊંચાઈ 5 સેમી

$$= \frac{264}{8} \text{ અની કંપાસ બોક્સ ની ઊંચાઈ } 20 \text{ સેમી \\ તો પદ્ધતિ દીવાસળીની પદ્ધતિ કંપાસ બોક્સ ચેટલી 224 \\ સેમી.}$$

12 એક રખરની ઊંચાઈ તમારા ગણિતના પાઠ્યપુસ્તક જેટલી છે તો તેની લંબાઈ અને પહોળાઈ કેટલા રખરની લંબાઈ જેટલી છે?

દીવાસળી દ્વારા લંબાઈ :- 5 સેમી અની પહોળાઈ તે સેમી ગાડ્યાણના પુસ્તકની લંબાઈ = 30 સેમી અની પહોળાઈ 15 સેમી

$$\therefore \text{પાછા પુસ્તકના લંબાઈ કેટલી દ્વારા } = \frac{30}{5}^6 = 6 \text{ રયે}$$

$$\text{પાછા પુસ્તકના પહોળાઈ કેટલી રયે } = \frac{15}{5}^5 = 5 \text{ રયે$$

→ તો 6 રયે લંબાઈ કેટલી હશી.

13 તમારા નાસ્તાનો ડબ્બો 15 સેમી નો છો.

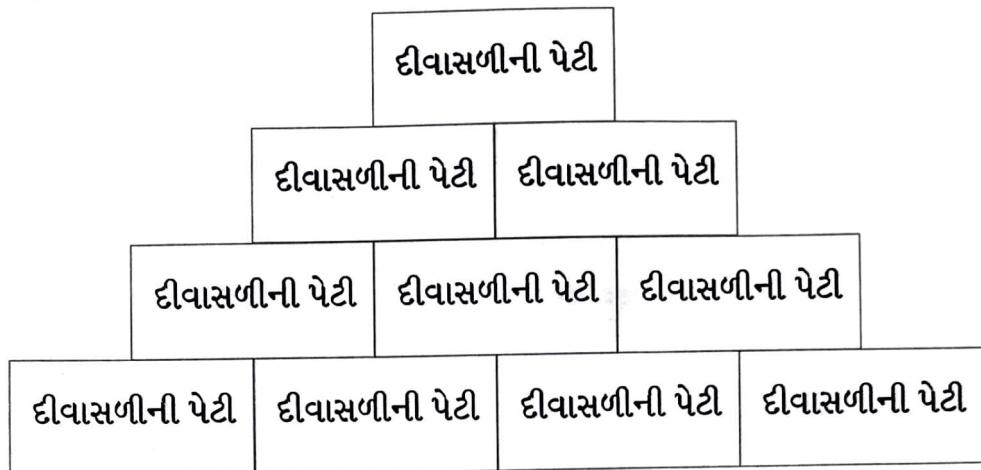
→ મારું નાસ્તાનો ડબ્બો 15 સેમી નો છો.

∴ મારું 5 સેમી દીવાસળની પદ્ધતિ C9

$$= \frac{5}{15}^3 = 3 \text{ દીવાસળની પદ્ધતિ}$$

= 3 દીવાસળીની પદ્ધતિ ગોઠવી શકાય.

- 14 એક દીવાસળીની પેટીનું ધનક્ષળ 6 ધન સે.મી. હોય તો આવી દીવાસળીની પેટીઓ નીચે મુજબની જુદી જુદી આકૃતિઓ જર્ઝીન પર બનાવીએ તો તેમનું ધનક્ષળ કેટલું થાય?

$$6 \times 50 = 60 \text{ ધન સે.મી.}$$

- 15 ઉપરની આકૃતિ જેવા ત્રણ સ્તર બનાવ્યા હોય તો ધનક્ષળ કેટલું થાય?

(A) 180 ધન સે.મી.

$$1 \text{ ક્રતાર નું ધનક્ષળ} = 60 \text{ ધન સે.મી.}$$

$$\therefore 3 \text{ ક્રતાર નું ધનક્ષળ} = (?)$$

$$\frac{60 \times 3}{1} = 180 \text{ ધન સે.મી.}$$

- (B) ઉપરની આકૃતિમાં દર્શાવેલ પેટર્ન મુજબ દીવાસળીની પેટીની એકહાર વધારવામાં આવે તો ધનક્ષળ કેટલું થાય?

..... 30 ધન સે.મી.

$$\rightarrow 1 \text{ ક્રતાર દર્શાવતા કુલ } 15 \text{ દીવાસળીની પેટી}$$

$$\therefore 15 \times 6 = 90 \text{ ધન સે.મી.}$$

16.

	દીવાસળીની પેટી	દીવાસળીની પેટી		દીવાસળીની પેટી	દીવાસળીની પેટી
			ડરે જુ-જુસ્ટાબુડ		ડરે જુ-જુસ્ટાબુડ
ડરે જુ-જુસ્ટાબુડ	દીવાસળીની પેટી		ડરે જુ-જુસ્ટાબુડ		ડરે જુ-જુસ્ટાબુડ
ડરે જુ-જુસ્ટાબુડ			ડરે જુ-જુસ્ટાબુડ	દીવાસળીની પેટી	દીવાસળીની પેટી

$$12 \times 6 = 72 \dots \text{ધન સેમી}.$$

17.

	દીવાસળીની પેટી				
	દીવાસળીની પેટી		દીવાસળીની પેટી		
	દીવાસળીની પેટી		દીવાસળીની પેટી		
દીવાસળીની પેટી					દીવાસળીની પેટી
દીવાસળીની પેટી			દીવાસળીની પેટી	દીવાસળીની પેટી	દીવાસળીની પેટી

$$11 \times 6 = 66 \dots \text{ધન સેમી}.$$

18. ઉપરના પ્રશ્ન નં 4 જેવી આકૃતિના ગ્રાફ સ્તર હોયતો ધનફળ કેટલું થાય?

પ્રશ્ન નં :- 4 માં આકૃતિ ન કોબાદ્ય પ્રશ્ન નં :- 17 ને
આકૃતિના મણી સ્તર મોતા.

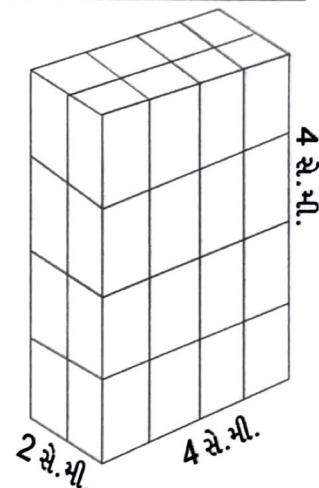
$$66 \times 5 = 330$$

$$330 \dots \text{ધન સેમી}.$$

19 નીચેની આકૃતિમાં કેટલા લંબઘન હશે?

$$4 \times 4 \times 2 = 32 \text{ સ્પેચ્}$$

..... 32 લંબઘન સમાય

20 એક બાક્સનું ઘનફળ 6 ઘનસે.મી. છે તો $4 \text{ સે.મી.} \times 6 \text{ સે.મી.} \times 6 \text{ સે.મી.}$ માપ લંબઘનમાં કેટલી બોક્સ સમાય?

6 દાનાથી. મી માં 1 બોક્સ

$\therefore 144 \text{ દાન જો.મી } (?)$

$$= \frac{144}{6} = 24 \text{ બોક્સ}$$

→ લંબઘનમાં 24 બોક્સ મળતા.

21 તમારા મિત્ર સાથે મળીને સમાન માપનાં ઘણાં બધાં રબર ભેગાં કરો, તેની બાજુ માપો અને અહીં લખો.
(માપ પૂર્ણ સેમીમાં લખવા)

રબરની લંબાઈ 3 સે.મી.

રબરની પદ્ધોળાઈ 2 સે.મી.

રબરની ઊંચાઈ 1 સે.મી.

22 રબરનો ઉપયોગ કરીને વિવિધ ઊંચાઈના મંચ (સ્તર) બનાવો. કોષ્ટક પૂર્ણ કરો.

(પ્રથમ સ્તરમાં બધાં જ રબર જમીન પર ગોઠવવાં. બીજા સ્તરમાં કુલ રબરનાં અડધાં રબર લઈને બાકીનાં રબર પર ગોઠવવાં તે જ રીતે સ્તર બનાવવા.)

મંચ (સ્તર)	તેની ઊંચાઈ કેટલી?	તેની લંબાઈ કેટલી?	તેની પદ્ધોળાઈ કેટલી?	ઘનફળ
મંચ (સ્તર-1)	$5 \times 1 = 5 \text{ સે.મી.}$	$5 \times 3 = 15 \text{ સે.મી.}$	$5 \times 2 = 10 \text{ સે.મી.}$	750 દાન સે.મી.
મંચ (સ્તર-2)	$4 \times 1 = 4 \text{ સે.મી.}$	$4 \times 3 = 12 \text{ સે.મી.}$	$4 \times 2 = 8 \text{ સે.મી.}$	384 દાન સે.મી.
મંચ (સ્તર-3)	$3 \times 1 = 3 \text{ સે.મી.}$	$3 \times 3 = 9 \text{ સે.મી.}$	$3 \times 2 = 6 \text{ સે.મી.}$	162 દાન સે.મી.
મંચ (સ્તર-4)	$2 \times 1 = 2 \text{ સે.મી.}$	$2 \times 3 = 6 \text{ સે.મી.}$	$2 \times 2 = 4 \text{ સે.મી.}$	48 દાન સે.મી.

23 3 સે.મી. બાજુવાળા સમધનમાં 1 સે.મી. બાજુવાળા કેટલા સમધન સમાય?

$$\text{માર્ગ સ્વભાવિત} = \text{લંબાઈ} \times \text{લંબાઈ} \times \text{લંબાઈ}$$

$$\text{દિનફળ} = 3 \times 3 \times 3$$

$$= 27 \text{ સ્વભાવિત દિનફળ}$$

$$\text{નોંધ સ્વભાવિત} = 1 \times 1 \times 1$$

$$\text{દિનફળ}$$

$$= 1 \text{ સ્વભાવિત દિનફળ}$$

$$\text{સ્વભાવિત વ્યક્તિગત રૂપના} = \frac{27}{1} = 27$$

\rightarrow 27 સ્વભાવિત સમાય

24. 4 સે.મી. બાજુવાળા સમધનમાં 2 સે.મી. બાજુવાળા કેટલા સમધન સમાય?

$$4 \text{ સ્વભાવિત બાજુવાળા સ્વભાવિત}$$

$$\text{દિનફળ} = 4 \times 4 \times 4 \\ = 4 \times 4 \times 4 = 64 \text{ દિનસર્વોર્ધ્વ}$$

$$2 \text{ સ્વભાવિત બાજુવાળા સ્વભાવિત}$$

$$\text{દિનફળ} = 2 \times 2 \times 2 \\ = 2 \times 2 \times 2 \\ = 8 \text{ દિનસર્વોર્ધ્વ}$$

$$\text{અનેથી 2 સ્વભાવિત સ્વભાવિત રૂપના} = \frac{64}{8} = 8 \text{ સ્વભાવિત}$$

25 2 સે.મી. \times 3 સે.મી. \times 1 સે.મી. બાજુવાળા લંબધનમાં 1 સે.મી. બાજુવાળા કેટલા સમધન સમાય?

$$\text{લંબધન} = 2 \times 3 \times 1 \\ = 6 \text{ સ્વભાવિત}$$

$$1 \text{ સ્વભાવિત વાળું રૂપના} = 1 + 1 + 1 \\ = 3 \text{ સ્વભાવિત}$$

$$1 \text{ સ્વભાવિત લંબધનનો સ્વભાવિત સ્વભાવિત} = \frac{6}{3} = 2 \text{ સ્વભાવિત}$$

$\Rightarrow 6 \text{ સ્વભાવિત સમાય},$

- પ્રાથમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓ પ્રવાસે જાય છે. એક દિવસમાં એક વિદ્યાર્થીને નીચે જગ્ઘાવ્યા મુજબની વસ્તુની જરૂર પડશે. તેના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

વસ્તુનું નામ	વજન
ચોખા	100 ગ્રામ
લોટ	100 ગ્રામ
કઠોળ	ચોખા અને લોટના વજનના $\frac{1}{2}$ ગાણા
તેલ	50 ગ્રામ
મીહુ	5 ગ્રામ
શાકભાજી	200 ગ્રામ

26. 3 દિવસ માટે 60 વિદ્યાર્થીને કેટલા ચોખા જોઈશે?

1 દિવસમાં 100 ગ્રામ ચોખા

$$\therefore 3 \text{ દિવસમાં} = 3 \times 100 = 300 \text{ ગ્રામ}$$

1 વિદ્યાર્થીને 3 દિવસમાં 300 ગ્રામ ચોખા

60 વિદ્યાર્થીને 3 દિવસમાં (?)

$$\frac{60 \times 300}{1} = 18000 \text{ ગ્રામ}$$

27. 3 દિવસ માટે 60 વિદ્યાર્થીને કેટલું કહોળ જોઈશે?

1 વિદ્યાર્થીનું મળતું કહોળ = 100 ગ્રામ (?)

1 દિવસમાં 100 ગ્રામ કહોળ

$$3 \text{ દિવસમાં} = 3 \times 100 = 300 \text{ ગ્રામ}$$

1 વિદ્યાર્થીને 3 દિવસમાં 300 ગ્રામ ચોખા

60 વિદ્યાર્થીને 3 દિવસમાં (?)

$$\frac{60 \times 300}{1} = 18000 \text{ ગ્રામ}$$

28. 2 દિવસ માટે 60 વિદ્યાર્થીને કેટલું શાકભાજ જોઈશે?

1 દિવસમાં 200 ગ્રામ શાકભાજ

$$2 \text{ દિવસમાં} = 2 \times 200 = 400 \text{ ગ્રામ}$$

1 વિદ્યાર્થીનું 2 દિવસમાં 400 ગ્રામ

∴ 60 વિદ્યાર્થીનું 2 દિવસમાં (?)

$$= \frac{60 \times 400}{1} = 24000 \text{ ગ્રામ}$$

29. 3 દિવસ માટે 30 વિદ્યાર્થીને કેટલું તેલ જોઈશે?

1 દિવસમાં 50 ગ્રામ તેલ

$$\therefore 3 \text{ દિવસમાં} = 3 \times 50 = 150 \text{ ગ્રામ તેલ}$$

2 વિદ્યાર્થીનું 3 દિવસમાં 150 ગ્રામ તેલ

∴ 30 વિદ્યાર્થીનું 3 દિવસમાં (?)

$$= \frac{30 \times 150}{1}$$

$$= 4500 \text{ ગ્રામ}$$

18000 ગ્રામ નો કિગ્રામાં કેટલા.

$$1000 \text{ ગ્રામ} = 1 \text{ કિગ્રા}$$

$$18000 \text{ ગ્રામ} = (?)$$

$$\frac{18000}{1000} = 18 \text{ કિગ્રા}$$

18 કિગ્રા ચોખા.

$$(100+100 = 200 \times \frac{1}{2})$$

ગ્રામને કિગ્રામાં કેટલા.

$$1000 \text{ ગ્રામ} = 1 \text{ કિગ્રા}$$

$$18000 \text{ ગ્રામ} = (?)$$

$$\frac{18000}{1000} = 18 \text{ કિગ્રા}$$

ગ્રામને કિગ્રામાં કેટલા.

$$1000 \text{ ગ્રામ} = 1 \text{ કિગ્રા}$$

$$24000 \text{ ગ્રામ} = (?)$$

$$= \frac{24000}{1000}$$

$$= 24 \text{ કિગ્રા}$$

30. 2 દિવસ માટે 20 વિદ્યાર્થીને કેટલો લોટ જોઈશે ?

1 દિવસમાં 100 ગ્રામ માટે

2 દિવસમાં $2 \times 100 = 200$ ગ્રામ માટે

1 વિદ્યાર્થીને 2 દિવસમાં 200 ગ્રામ માટે

$\therefore 20$ વિદ્યાર્થીને 2 દિવસમાં (?)

$$= \frac{200 \times 20}{1}$$

$$= 4000$$
 ગ્રામ અચાલ 4 રૂપાઈ

31. 3 દિવસ માટે 45 વિદ્યાર્થીને કેટલું મીઠું જોઈશે ?

1 દિવસમાં 5 ગ્રામ મીઠું

3 દિવસમાં $5 \times 3 = 15$ ગ્રામ મીઠું

1 વિદ્યાર્થીને 3 દિવસનું 15 ગ્રામ મીઠું

$\therefore 45$ વિદ્યાર્થીને 3 દિવસમાં (?)

$$= \frac{45 \times 15}{1} = 675$$
 ગ્રામ મીઠું

• 10 રૂપિયાના એક સિક્કાનું વજન 10 ગ્રામ, હોય તો તેના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

32. 5 કિગ્રા વજનમાં કેટલા સિક્કા હોય ?

$$5$$
 રૂપાઈ $= 5000$ ગ્રામ

$$10$$
 ગ્રામ $= 1$ સિક્કા

$$5000$$
 ગ્રામ $= (?)$

$$\frac{500\Phi}{1\Phi} = 500$$
 સિક્કા

33. 3500 ગ્રામ વજનમાં કેટલા સિક્કા હોય ?

$$10$$
 ગ્રામ $= 1$ સિક્કા

$$3500$$
 ગ્રામ $= (?)$

$$\frac{350\Phi}{1\Phi} = 350$$
 સિક્કા

34. 2 કિગ્રા 250 ગ્રામ વજનમાં કેટલા સિક્કા હોય ?

$$2 \text{ કિગ્રા } 250 \text{ ગ્રામ} = 2250 \text{ ગ્રામ}$$

$$\therefore 10 \text{ ગ્રામ} = 1 \text{ રૂપાઈ}$$

$$2250 \text{ ગ્રામ} = (?)$$

$$= \frac{2250}{10} = 225 \text{ રૂપાઈ}$$

35. 1 કિગ્રા 120 ગ્રામ વજનમાં કેટલા સિક્કા હોય ?

$$1 \text{ કિગ્રા } 120 \text{ ગ્રામ} = 1120 \text{ ગ્રામ}$$

$$\therefore 10 \text{ ગ્રામ} = 1 \text{ રૂપાઈ}$$

$$1120 \text{ ગ્રામ} = (?) \text{ રૂપાઈ}$$

$$= \frac{1120}{10} = 112 \text{ રૂપાઈ}$$

36. 1800 સિક્કા હોય તો વજન કેટલા ગ્રામ થાય ?

$$1 \text{ રૂપાઈનું વજન} = 10 \text{ ગ્રામ}$$

$$\therefore 1800 \text{ રૂપાઈનું વજન} = (?)$$

$$= \frac{1800 \times 10}{1} = 18000 \text{ ગ્રામ}$$

આચાર

18 કિગ્રા

37. જો બે રૂપિયાના 100 સિક્કાનું વજન 485 ગ્રામ હોય તો 1000 સિક્કાનું વજન કેટલા કિગ્રા અને કેટલા ગ્રામ થાય ?

$$\rightarrow 100 \text{ સિક્કાનું વજન } 485 \text{ ગ્રામ}$$

$$\therefore 1 \text{ સિક્કાનું વજન } (?)$$

$$= \frac{485}{100} = 4.85 \text{ ગ્રામ}$$

પ્ર 1 મિલ્લાનું વજન 4.85 કિગ્રા

∴ 1000 મિલ્લાનું વજન (?)

$$\frac{1000 \times 4.85}{1} = \frac{1000 \times 485}{100} = 4850 \text{ કિગ્રા}$$

પ્ર 4 રૂપાઈ 450 ગ્રામે વજન યા?

38. હાથીનું વજન 5000 કિગ્રા છે અને આયુષનું વજન 25 કિગ્રા છે તો હાથીનું વજન આયુષના વજનથી કેટલા ગણું છે?

$$\text{હાથીનું વજન} = 5000 \text{ રૂપાઈ}$$

$$\text{આયુષનું વજન} = 25 \text{ રૂપાઈ}$$

$$= \frac{5000}{25} = 200 \text{ રૂપાઈ}$$

39. જલ્દું વહેલ માછલીનું વજન ગેડાના વજન કરતાં 70 ગણું વધારે છે. જો ગેડાનું વજન 3000 કિગ્રા હોય તો જલ્દું વહેલ માછલીનું વજન શોધો.

$$\text{ગેડાનું વજન} 3000 \text{ રૂપાઈ}$$

$$\text{જલ્દું વહેલાનું વજન} = 3000 \times 70 \\ = 210000 \text{ રૂપાઈ.}$$

જલ્દું વહેલ માછલીનું વજન = 210000 રૂપાઈ છે.

અધ્યયન નિષ્પત્તિનું સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન

- નીચેના દાખલા ગણો.

એક સિક્કાનું વજન 5 ગ્રામ એક લખોટીનું વજન 10 ગ્રામ હોય તો પ્રશ્ન નં. 1 થી 5ના જવાબ લખો.

- (1) 10 કિગ્રા વજન હોય તો કેટલા સિક્કા થાય?

$$10 \text{ કિગ્રા} = 10000 \text{ ગ્રામ}$$

$$5 \text{ ગ્રામ} = 1 \text{ સિક્કા}$$

$$\therefore 10000 \text{ ગ્રામ} = (?)$$

$$\frac{2000}{5} = 2000 \text{ સિક્કા}$$

- (2) 2200 ગ્રામ વજન હોય તો કેટલા સિક્કા થાય?

$$5 \text{ ગ્રામ} = 1 \text{ સિક્કા}$$

$$2200 \text{ ગ્રામ} = (?)$$

$$\frac{440}{5} = 440 \text{ સિક્કા}$$

- (3) 3 કિગ્રા 500 ગ્રામ વજન હોય તો કેટલા સિક્કા થાય?

$$3 \text{ કિગ્રા } 500 \text{ ગ્રામ} = 3500 \text{ ગ્રામ}$$

$$5 \text{ ગ્રામ} = 1 \text{ સિક્કા}$$

$$3500 \text{ ગ્રામ} = (?)$$

$$\frac{700}{5} = 700 \text{ સિક્કા}$$

- (4) 100 લખોટીનું વજન કેટલું થાય? (ગ્રામ-કિલોગ્રામ)

$$1 \text{ લખોટીનું વજન} = 10 \text{ ગ્રામ}$$

$$100 \text{ લખોટીનું વજન} = (?)$$

$$\frac{100 \times 10}{1} = 1000 \text{ ગ્રામ અથવા } 1 \text{ કિગ્રા$$

- (5) 30 સિક્કા અને 12 લખોટીનું કુલ વજન કેટલું થાય?

$$\rightarrow 1 \text{ સિક્કાનું વજન} = 5 \text{ ગ્રામ}$$

$$30 \text{ સિક્કાનું વજન} = 5 \times 30 = 150 \text{ ગ્રામ}$$

$$\rightarrow 1 \text{ લખોટીનું વજન} = 10 \text{ ગ્રામ}$$

$$12 \text{ લખોટીનું વજન} = 10 \times 12 = 120 \text{ ગ્રામ}$$

$$(6) 4 સેમી બાજુવાળા સમધનમાં 1 સેમી બાજુવાળા કેટલા સમધન સમાય?$$

$$4 \text{ સેમી બાજુવાળા સમધન} = 4 \times 4 \times 4 \\ = 64 \text{ સ્પેચ્ચ}$$

$$1 \text{ સેમી બાજુવાળા સમધન} = 1 \times 1 \times 1 \\ = 1 \text{ સ્પેચ્ચ}$$

- (7) 3 સેમી \times 3 સેમી \times 1 સેમી બાજુવાળા લંબઘનમાં 1 સેમી બાજુવાળા કેટલા સમધન સમાય?

$$\rightarrow લંબઘન = 3 \times 3 \times 1 = 9 \text{ સ્પેચ્ચ}$$

$$\rightarrow નાની લંબઘન = 1 \times 1 \times 1 = 1 \text{ સ્પેચ્ચ}$$

$$\therefore 1 \text{ સેમી બાજુવાળા સમધન} = \frac{1}{9} = 1 \text{ સ્પેચ્ચ} \text{ સમધન}$$

અંનીનું કુલ વજન

$$150 \text{ ગ્રામ}$$

$$+ 120 \text{ ગ્રામ}$$

$$\hline 270 \text{ ગ્રામ}$$

$$\therefore 1 \text{ સેમી બાજુવાળા સમધન} = \frac{64}{27} \text{ સ્પેચ્ચ}$$

$$= 6 \frac{4}{9} \text{ સ્પેચ્ચ}$$

(8) એક રબરનું ધનફળ 4 ધન સેમી છે તો 4 સેમી બાજુવાળા સમધનમાં કેટલા રબર સમાય?

એક રબરનું ધનફળ 4 ધન

4 સેમીનું બાજુવાળા સમધનના ડીન્ફાન્ડ

$$4 \times 4 = 16 \text{ ધન}$$

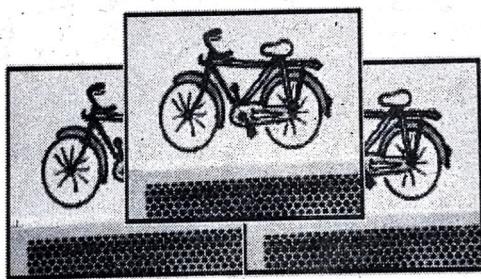
(9) એક કંપાસ બોક્સનું ધનફળ 64 ધન સેમી છે તો 2 સેમી બાજુવાળા કેટલા સમધન કંપાસ બોક્સમાં સમાય?

$$\rightarrow \text{સમધનનું ધનફળ (બાજુઓનો ધન)} = 2^3 (2 \times 2 \times 2)$$

$$= 8 \text{ ધન}$$

$$\text{સમાતા સમધનની સંખ્યા} = \frac{64}{8} = 8 \text{ સમધન સમાતા.}$$

(10) એક દીવાસળીની પેટીનું ધનફળ 8 ધન સેમી છે તો તો નીચેની આકૃતિમાં કુલ કેટલું ધનફળ થાય?

$$= 3 \text{ દીવાસળી પેટીનું ધનફળ} = 3 \times 8 = 24 \text{ ધન}$$

$$\therefore 3 \text{ દીવાસળી પેટીનું ધનફળ} (9)$$

$$= 8 \times 3 = 24 \text{ ધન}$$

વિદ્યાર્થીની શૈક્ષણિક સ્થિતિ											નિશાનીઓની કુલ સંખ્યા		
પ્રશ્ન નં.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	x	?	✓
વ. મુદ્દા													
14.1													
14.2													
14.3													
પરિશામનું એકંદર:													

શિક્ષકની સહી:

વાલીની સહી: